

ARVIOINTIKERTOMUS 2025 TOIMENPITEET

2. TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET

2.1. Yleinen kehitys, s. 15

Tarkastuslautakunta esittää huolensa liittyen toimialojen raportoimaan lisääntyneeseen epäasialliseen käytökseen ja jopa väkivallanuhkaan asiakaskohtaamisissa. Yhteiskunnan eri osa-alueilla lisääntynyt polarisaatiokehitys tulee näkyväksi monella tapaa kaupungin palvelujen yhteydessä. Suunnan kääntäminen varsinkin lasten ja nuorten kohdalla on erityisen tärkeää. **Tarkastuslautakunta odottaa konkreettisia toimia kehityskulun katkaisemiseksi.**

sidosryhmäjohtaja Janne Vartia, toimialajohtaja, sivistystoimiala Esa Kohtamäki

2.2. Toiminnallisten tavoitteiden kehitys, s. 16

Tarkastuslautakunta pitää toimialojen itsearviointin kannalta hyvänä ratkaisuna tilinpäätöksen yhteyteen tehtyä lisäystä, jossa toimiala ilmoittaa koontitaulukossa toteutuneet ja toteutumatta jääneet toiminnalliset tavoitteensa.

talous- ja hallintojohtaja Tuomas Hatanpää

Sivistystoimiala, s. 16

Tarkastuslautakunta toteaa, että sivistystoimialan Kasvava Pori painopisteeseen liittyvä tavoitteen asettelu on kehittynyt myönteiseen suuntaan aiempiin vuosiin verrattuna. Mittarit ovat nyt sellaisia, mihin toimiala pystyy itse vaikuttamaan.

toimialajohtaja, sivistystoimiala Esa Kohtamäki

Lukiokoulutus ja perusopetus, s. 17

Tarkastuslautakunta pitää huolestuttavana, ettei tavoitetta perusopetuksen poissaoloprosentin laskusta saavutettu. Sen sijaan poissaolojen määrä kasvoi lähtötasoon nähden.

toimialajohtaja, sivistystoimiala Esa Kohtamäki

Varhaiskasvatus, s. 17

Vuonna 2025 varhaiskasvatus saavutti kaikki sille asetetuista toiminnallisista tavoitteista. Vuotta aikaisemmin tilanne oli täysin päinvastainen, kun asettuja tavoitteita ei saavutettu lainkaan.

Täyttöprosentin osalta tarkastuslautakunta kysyy, onko mittaria mahdollista kohdistaa vastaamaan tarkemmin erilaisten yksiköiden toiminnan luonnetta? Lisäksi täyttöprosentin pidemmän aikavälin trendin seuraamisesta saattaisi olla hyötyä toiminnan suunnittelussa.

toimialajohtaja, sivistystoimiala Esa Kohtamäki

Kulttuuripalvelut, s. 17

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota kulttuuriyksikön tapahtumia koskevaan tavoitteeseen ja odottaa jatkossa täsmällisempiä mittareita tapahtumien järjestämisen osalta. Pori on vireä kulttuurikaupunki ja tapahtumatarjonnalla on suora yhteys kaupungin vetovoimaan.

toimialajohtaja, sivistystoimiala Esa Kohtamäki

Nuorisotyö, s. 18

Tarkastuslautakunta esittää huolensa liittyen kahdeksasluokkalaisten Move! -mittausten heikentyneisiin tuloksiin.

Lisäksi liikuntapalveluiden osalta tavoitteena olleet uimalaitosten kävijämäärät eivät ole edelleenkään nousseet koronaa edeltävälle tasolle. Pääsymaksukertymä vaikuttaa kuitenkin suoraan liikuntayksikön talouteen. Tarkastuslautakunta haluaa kiittää lapsille ja nuorille tarjotusta mahdollisuudesta maksuttomiin uimalaitoskäynteihin.

toimialajohtaja, sivistystoimiala Esa Kohtamäki

Elinvoima- ja ympäristötoimiala, s. 20

Tarkastuslautakunta peräänkuuluttaa konkreettista ja selkeämpää tavoitteenasettelua liittyen erityisesti elinvoima- ja ympäristötoimialan tavoitteisiin. Esimerkiksi asukasmäärään vaikuttaminen -tavoitteen osalta tarkastuslautakunta pitää vuoden 2025 tavoitteita epäselvinä ja tekojen suoraa vaikutusta asukasmäärään arveluttavana.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota työllisyydenhoidon osalta kuntouttavan työtoiminnan osallistujamääriin. Hyvinvointialue ei ole pystynyt edelleenkään tarjoamaan riittävästi kuntouttavan työtoiminnan paikkoja. Kuntouttavassa työtoiminnassa oli keskimäärin 253 henkilöä kuukaudessa, vaikka tavoitetaso oli 360 henkilöä.

toimialajohtaja, elinvoima- ja ympäristötoimiala, Lauri Kilkku

Tekninen toimiala, s. 21

Tarkastuslautakunta toteaa tilatehokkuuden tavoitteiden asettelun kehittyneen vuoden aikana tarkoituksenmukaisempaan suuntaan. Kaupungin vajaakäytöllä olevia tiloja on kuluneen vuoden aikana seurattu ja ohjattu mittareita sekä toimenpiteitä käytöstä poistuneisiin kohteisiin. Tyhjillään olevat ja ränsistyneet rakennukset heikentävät kuvaa kaupungin elinvoimasta.

Tarkastuslautakunta kannustaa edelleen toimenpiteisiin kaupungin käytöstä poistuneiden ja myyntikelvottomien rakennusten poistamisessa kaupunkikuvasta.

toimialajohtaja, tekninen toimiala, Markku Koppelomäki

2.4. Taloudellisten tavoitteiden kehitys, s. 27

Tarkastuslautakunta pitää positiivisena, että hyvinvointialueuudistuksen jälkeen kaupungin ulkoisten palveluiden ostojen kasvu on ainakin toistaiseksi saatu hallintaan.

Tarkastuslautakunta on aiemmin huomauttanut Porin kaupungin suhteellisen velkaantuneisuuden kasvusta yhdistettynä nousseisiin korkokustannuksiin ja tulojen kasvun heikkoon kehitykseen. Vuosi 2025 toi mukanaan parannusta laskeneiden suhteellisen velkaantuneisuuden ja korkokustannusten osalta.

Tarkastuslautakunta näkee parantuneessa taloudellisessa asemassa myönteisyyttä, kunhan jatkossa kyetään lisäksi huomioimaan kaupungin palvelurakenteen ja toimintojen tehostamistarve.

talous- ja hallintojohtaja Tuomas Hatanpää

2.4.1. Suurten kaupunkien vertailu, s. 29

Pori Energia Oy:n vähemmistöosuuden myynnistä saatu myyntivoitto näkyy ainutlaatuisena eränä Porin kohdalla verrattuna muihin suuriin kaupunkeihin. Tarkastuslautakunta jää seuraamaan käynnissä olevan sijoitustoiminnan sujuvuutta ja odotettuja hyötyjä. Tarkastuslautakuntaa edellyttää myös kaupungin oman sijoitustoiminnan osalta osaamisen ja asiantuntijuuden sekä läpinäkyvyyden vaatimuksia.

talous- ja hallintojohtaja Tuomas Hatanpää

2.4.2. Vuoden 2025 talousarvion ja tilinpäätöksen vertailu, s. 30

Kaupungin taloudellinen toteuma oli vuonna 2025 budjetoitua ainutlaatuisesti parempi kertaluonteisten erien vuoksi. Tarkastuslautakunta uudistaa havaintonsa kaupungin toimintatuottojen ja aidon toimitilatehokkuuden osuudesta pyrkimyksenä taloudellisesti kestävämpään asemaan.

talous- ja hallintojohtaja Tuomas Hatanpää, toimialajohtaja, tekninen toimiala, Markku Koppelomäki

3. KAUPUNKIKONSERNI, s. 33

Tarkastuslautakunta kysyy, onko konsernijohtossa kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan lisäksi toimivien viranhaltijoiden tehtävät osana konsernijohtoa järjestetty sekä vastuutettu niin, että tehtävien aktiivinen ja tarkoituksenmukainen toteutus mahdollistuu?

Tarkastuslautakunta huomauttaa edelleen siitä, että omistajaohjausyksikön resursointia kuormittavat konserniyhtiöiden toimitusjohtajatehtäviin liittyvät kaksoisroolit.

kaupunginjohtaja Lauri Inna

Konsernijohtolle asetettujen tavoitteiden toteutuminen, s. 34

Konsernin laskennallinen lainanhoitokate oli vuoden 2025 tilinpäätöshetkellä 1,1 eli tavoitteen mukaisesti yli yhden. Konsernin tilinpäätöshetken laskennallinen lainanhoitokate on ollut kaksi edellistä valtuustokautta keskimäärin 1,1 tasolla. Tämä tarkoittaa, että konsernin tulorahoitus on kattanut lainoista aiheutuvat velvoitteet noin 110 prosenttisesti.

Tarkastuslautakunta kysyy, millä edellytyksillä konsernin laskennallisen lainanhoitokatteen osalta voitaisi tavoitella kestävän talouden minimiriittävyyden sijaan strategian mukaista taloudellista liikkumavaraa?

Taloudellinen liikkumavara voisi konsernin laskennallisen lainanhoitokatteen osalta tarkoittaa lainanhoitokulujen kattamista vuositasolla esimerkiksi noin 130–150 prosenttisesti.

toimialajohtaja, elinvoima- ja ympäristötoimiala, Lauri Kilkku, talous- ja hallintojohtaja Tuomas Hatanpää

Tarkastuslautakunta näkee hyväksi, että vuonna 2025 päivitetty konserniohje mahdollistaa konserniyhtiöiden hallitustyöskentelyn ammatillisuuden vahvistamisen.

toimialajohtaja, elinvoima- ja ympäristötoimiala, Lauri Kilkku

s. 35

Omistajapoliittisten linjausten päivittäminen siirtyi konsernijohtoon tavoitteena vuodelle 2026. Syynä tähän oli arviointihavaintojen perusteella sen varmistaminen, että linjauksia

ohjaa uusin Pori 2035 -strategia. Omistajapoliittiset linjaukset on viety Porin kaupungissa yhteisötasolle vuoden 2021 päivityksessä.

Tarkastuslautakunta jää seuramaan, miten muun muassa konsernin sidosyksikköasemat tullaan esittämään päivitetyissä omistajapoliittisissa linjauksissa yhteisökohtaisesti niin, että esitystapa tukee samalla hankintalain muutokseen liittyvää päätöksentekoa

toimialajohtaja, elinvoima- ja ympäristötoimiala, Lauri Kilkku

3.1. Strategisille konserniyhtiöille määriteltyjen tavoitteiden toteutuminen

Keräämö Oy, s. 39

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, ettei Keräämö Oy ole voinut joko vertailukelpoisten organisaatioiden puuttuessa tai toimialueen kokonaiskierrätysasteen mittaushaasteiden vuoksi raportoida vuodelle 2025 asetettujen tavoitemittareiden toteutumista.

Tarkastuslautakunta kysyy, onko Keräämö Oy:llä mahdollisuus nykyhetkellä raportoida omistajille esimerkiksi yhtiön henkilöstö- ja asiakastyytyväisyydestä? Omistajapoliittisten linjausten valossa arvioidaan, että yhtiön omistajilla on myös tarve vuositavoitteille, jotka kertovat Keräämö Oy:n tehokkuudesta ja tuloksellisuudesta valtakunnan tasolla.

Tarkastuslautakunta edellyttää, että Keräämö Oy:lle asetetaan sellaiset tavoitemittarit, joiden toteutumisesta yhtiön on mahdollista raportoida ja jotka vastaavat omistajien tiedontarpeeseen.

toimialajohtaja, elinvoima- ja ympäristötoimiala, Lauri Kilkku

Porin Satama Oy, s. 45

Tarkastuslautakunta suositteli vuonna 2024, että omistajaohjauksesta vastuulliset varmistavat, että Porin Satama Oy raportoi numeraaliset toteumat liittyen numeraalisiin tavoitteisiin. Porin Satama Oy on kuitenkin vuosittain raportoinut omistajan asettamiin tavoitteisiin liittyvien tavoitemittareiden toteutuneet arvot omistajaohjaukselle pyydetyksi. Tieto on karsiutunut kaupungin tilinpäätösvaiheessa.

Tarkastuslautakunta edellyttää omistajaohjauksesta vastuullisten varmistavan, että myös tavoitemittareiden numeraaliset toteuma-arvot raportoidaan kaikkien strategisten konserniyhtiöiden osalta linjassa talousarvion kanssa.

toimialajohtaja, elinvoima- ja ympäristötoimiala, Lauri Kilkku

Satakunnan ammattikorkeakoulu Oy, s. 51

Tarkastuslautakunta kysyy, millaisia työkaluja Satakunnan ammattikorkeakoulu Oy toivoo käyttöönsä valmistuvien opiskelijoiden työllistymisen tukemiseksi ja edistämiseksi? Työkaluilla tarkoitetaan esimerkiksi tapahtumia, yhteistyöfoorumeita tai resurssointia.

toimialajohtaja, elinvoima- ja ympäristötoimiala, Lauri Kilkku

4. KESTÄVYYS

Tavoitteiden seuranta ja raportointi, s. 58

Tarkastuslautakunta näkee kestävyysraportoinnin kehityksen ja uuden yhtenäisemmän raportin keskeisinä kehitysaskelina. Uudistunut kestävä kehityksen raportti tukee kestävyysasioiden kokonaiskuvan muodostamista ja lisää selkeyttä raportointiin.

toimialajohtaja, elinvoima- ja ympäristötoimiala, Lauri Kilkku

Vuodelle 2025 asetetun tavoitteen toteutumista on haastava täysin arvioida, koska toinen asetetuista mittareista osoittautui toimimattomaksi. Tavoite on kuitenkin merkitty tilinpäätökseen toteutuneeksi ja edistystä on tapahtunut.

Tarkastuslautakunta pitää vuositasen tavoitteiden ja mittareiden asettamista tärkeänä, jotta pidemmän aikavälin kestävyystavoitteiden toteutumisen edistymistä voidaan seurata ja niistä raportoida vuositasolla. Tiekartan laajuuden vuoksi kokonaiskuvan muodostaminen nähdään tärkeäksi osaksi raportointia.

toimialajohtaja, elinvoima- ja ympäristötoimiala, Lauri Kilkku

Työkaluja kestävä kehityksen arviointiin ja edistämiseen jatkossa, s. 60

Tarkastuslautakunta jää seuraamaan kestävyystyön ja raportoinnin jatkokehitystä sekä kiittää arviointityön yhteydessä esiin nousseiden asioiden huomioinnista osana kehitystyötä.

toimialajohtaja, elinvoima- ja ympäristötoimiala, Lauri Kilkku

5. MUUT HAVAINNOT

5.1. Kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyö

Tavoitteet ja mittarit, s. 64

Tarkastuslautakunta pitää vuoden 2026 talousarvioon asetettua tavoitetta sekä sitä kautta yhteistyöhön kohdistuvaa seurantaa ja raportointia hyvänä asiana. Tarkastuslautakunta jää seuraamaan miten sovittujen periaatteiden mitattavuus ja seuranta konkretisoidaan.

kaupunginjohtaja Lauri Inna

Yhteistyön tilannekuva ja kehittämistarpeet, s. 65

Tarkastuslautakunta korostaa sekä käytännön toimintaan kytkeytyvän arjen yhteistyön että yleisten yhteistyörakenteiden ja strategisen tason yhteistyön toimivuuden merkitystä.

kaupunginjohtaja Lauri Inna

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että yhteistyössä havaituista haasteista huolimatta yhteistyön koetaan kehittyvän myönteisempään suuntaan.

Keskeisimpinä kehityskohteina nähdään roolien, vastuiden ja yhteisten tavoitteiden selkeyttäminen sekä tiedonkulun parantaminen. Näiden aikaansaaminen vaatii molemminpuolista ymmärrystä, yhteistä tahtotilaa sekä ohjaavien suunnitelmien laatimista yhdessä. **Tarkastuslautakunta kysyy, mitä toimia yhteistyön edistämiseksi on suunnitteilla.**

kaupunginjohtaja Lauri Inna

5.2. Infran korjausvelka: katuverkko, kevyen liikenteen väylät ja sillat

Liikennealueiden korjausten sekä perusparannusten suunnittelu- ja toteutusvastuut, s. 69

Katuverkon, kevyen liikenteen väylien sekä siltojen perusparannus- ja korjausinvestointien suunnittelua sekä toteutusta johdetaan Porin kaupungissa tiedolla. Pohjana toimivat viiden vuoden välein toteutetut kuntotarkastukset.

Tarkastuslautakunta näkee mahdollisimman ajantasaisen tilannekuvan ylläpitämisen liikenneväylien kunnosta tärkeäksi. Sään ääri-ilmiöt sekä muutokset

esimerkiksi raskaan liikenteen määrissä ja kulkureiteissä voivat aiheuttaa liikenneväyliin nopeitakin kuntotasomuutoksia.

Tarkastuslautakunta esittää huolensa ydinkeskustan läpi kulkevan rekkaliikenteen vaikutuksesta pääkatujen kuntoon ja muihin rakenteisiin.

toimialajohtaja, tekninen toimiala, Markku Koppelomäki

Katuverkon ja kevyen liikenteen väylien korjausvelka

Katuverkon kuntotarkastusten tulosten perusteella arvioidaan, että vuodesta 2020 jatkuneella kaupunginvaltuuston hyväksymällä investointitahdilla Porin kaupunki on onnistunut ainakin puolittamaan katuverkon korjausvelan viidessä vuodessa. Merkittävien uudisinvestointikohteiden rinnalla on samanaikaisesti investoitu siis myös katuverkon korjausvelan hallintaan.

Tarkastuslautakunta toteaa, että katuverkon ja kevyen liikenteen väylien korjausvelan kattaminen kokonaan pitkällä aikavälillä olisi toivottavaa alueen talouden, turvallisuuden ja huoltovarmuuden näkökulmasta.

toimialajohtaja, tekninen toimiala, Markku Koppelomäki

Siltojen korjausvelka

Porin kaupungilla vaikuttaa arviointihetkellä olevan tilannekuva ja osaamista siltaomaisuuden korjausvelan hallinnan kehittämiseen.

Tarkastuslautakunta suosittelee selvittämään Porin kaupungin siltaomaisuuden korjausvelka-arvion euroina. Tällä tavalla siltojen korjausvelan hallinta saadaan nostettua samalle huomiotasolle katuverkon korjausvelan hallinnan kanssa.

toimialajohtaja, tekninen toimiala, Markku Koppelomäki

Asukkaiden palvelutyytyväisyys ja palautekanava

Asukkaiden mitattu palvelutyytyväisyys antaa arviointihetkellä huonomman kuvan katuverkon korjausvelan hallinnan tuloksellisuudesta kuin korjausvelka-arvion kehitys euroina.

Tarkastuslautakunta suosittelee, että sähköinen palaute- ja vikailmoituskanava nostetaan nykyistä näkyvämmiin esiin Porin kaupungin nettisivuilla sekä esimerkiksi asukaslehdessä ja muissa tiedotuskanavissa. Asukkaiden aktiivisempi osallistaminen voi vaikuttaa positiivisesti esimerkiksi asukkaiden kokemaan palvelutyytyväisyyteen.

toimialajohtaja, tekninen toimiala, Markku Koppelomäki

5.3. Porin Satama Oy

Säännöllisen linjaliikenteen puuttuminen aiheuttaa vaihtelua Porin sataman kautta kulkeviin tavaramääriin. Tämä puolestaan vaikuttaa suoraan sataman tulokseen. Viime vuosina satama on investoinut voimakkaasti satama-alueen infrastruktuuriin. Muun muassa 2025 valmistunut ro-ro -ramppi mahdollistaa uudentyypin rahdin kuljettamisen Porin sataman kautta.

Tarkastuslautakunta kysyy, onko Porin Satama Oy:n lisäarvon tuottomahdollisuudet täysimääräisesti tunnistettu kaupungin strategisten yhtiöiden kokonaisuudessa?

Tarkastuslautakunta kannustaa Porin satamaa, satamaoperaattoreita sekä koko kaupungin elinvoimaketjua pohtimaan vielä rohkeita ja konkreettisia avauksia sataman kautta kuljetettavien tavaravirtojen lisäämiseksi. Strategisen suunnitelman sekä toimenpideohjelman avulla tulee tavoitella yhtiön taloudellisen tuloksen kestävää kasvua. Markkinoinnilla nähdään olevan tässä keskeinen rooli.

Tarkastuslautakunta tulee seuraamaan tilannetta.

toimialajohtaja, elinvoima- ja ympäristötoimiala, Lauri Kilkkku